

Posudek na diplomovou práci Barbory Ropkové :

Vincenc Beneš, malířské dílo.

Vincenc Beneš byl velmi zajímavou osobností podílející se na celkovém vývoji českého moderního umění zejména tím, jak v jeho díle participují složky dobově nejpokrokovější se složkami považovanými za konzervativní, neřku-li anachronické. Barbora Ropková se podjala úkolu aktualizovat jeho monografii, které se naposledy věnovali ve třicátých letech František Kovárna a Antonín Matějček.

Ropková postupuje osvědčenou metodou život a dílo, což jí umožňuje postupně probrat všechny peripetie Benešovy dlouhé a rozmanité umělecké činnosti. Do výkladu soustavně zapojuje vzpomínkový materiál, který zapsaly Libuše Brožková a Anna Masaryková počátkem padesátých let pro dokumentaci NG. To má své výhody, ale také úskalí, protože někdy je tak hodnocení dobového dění limitováno příliš sugestivním názorem starého Beneše.

Jablkem sváru je u všech interpretů pochopitelně Benešovo kubistické období a jeho vztah k avantgardě. Ropková vystihla velký význam, který mělo pro Benešovo zaměření modernistickým směrem přátelství s Bohumilem Kubištou a později snad i s Emilem Fillou, v hodnocení přejímá názor Miroslava Lamače, že malířsky měl Beneš vnější přístup k problematice, projevující se v chudosti malby, rozpačitosti koncepce atd. Beneš asi vsuktu v letech 1912 - 13 maloval jakýsi impresionistický kubismus v rozporu se svými teoretickými názory, které by si ale zasluhovaly podrobnější rozbor (kupříkladu jeho úvaha o "abstraktním pojmu plochy hloubící se v nekonečno" z jeho recenze Kubistická výstava v Mánesu z Uměleckého měsíčníku.)

Správný je podle mého mínění důraz Ropkové na to, že Beneš byl celou svou povahou krajinář a že vlastně maloval vždy obraz jako krajinu. To zcluje všechny jeho eskapády a vysvětluje i jeho definitivní příklon k Antonínu Slavíčkovi a pozdní dílo.

Zajímavou kapitolou je Benešova tvorba v období mezi válkami, kdy v prostředí SVU Mánes vytváří jakýsi standard nebo "juste milieu" veřejného pojetí moderní malby v návaznosti na poválečné francouzské "retour á l'ordre", spojené s kultem Corota, Deraina a po odeznění klasicismu dvacátých let i živějšího Bonnard.

Ropková poctivě čerpá a cituje dosavadní literaturu a panoramaticky mapuje Benešovo malířské dílo. Informuje o výstavách a zasazuje Benešův projev do dobového kontextu. Ukazuje příběh talentovaného umělce, který se stal zrcadlem typicky české adaptace ideálu modernosti do kulturní praxe.

Práci doporučuji k obhajobě.

Prof.PhDr Petr Wittlich, CSc

Praha, 9.9.2011